

De Dorpstafel Berlicum

Met elkaar voor mekaar!

Oktober 2015

Kerngroep Dorpstafel

Hella Bosch

Ger Jan Bömer

Karin Brouwers

Casper Looijaard

Suzanne van der Pluijm

Floor Jillese

M.m.w. Sharon van de Veerdonk

Beste lezer,

Voor u ligt het Startdocument van de Dorpstafel. Dit document heeft als doel de oorspronkelijke aanleiding tot en de idee van de Dorpstafel vast te leggen. Zodat nu en in de toekomst de bedoeling van de Dorpstafel helder en herkenbaar is voor iedereen die erbij betrokken is en raakt. Er zullen mensen vertrekken en nieuwe mensen zullen aansluiten en zij zullen met nieuwe ideeën de Dorpstafel verder mee vormgeven. Dit document beschrijft de bedoeling van en de benodigde inzet aan middelen en mensen voor de Dorpstafel waaraan we met mekaar en voor mekaar bouwen.

Kerngroep de Dorpstafel

Inhoudsopgave

1. De dorpsstafel
2. Wat is er nodig voor slagen dorpsstafel
  - 2.1 Waaraan moet de fysieke dorpsstafel voldoen om deze tot een succes te maken?
  - 2.2 Netwerk
  - 2.4 Financiering
  - 2.5 Communicatie
  - 2.6 Organisatievorm
3. Maatschappelijke relevantie

1. De Dorpstafel

Aanleiding

Door de maatschappelijke ontwikkelingen en bijbehorende overheidsmaatregelen, waaronder de invoering van de WMO, worden we ons steeds meer bewust dat we als burgers zelf een omgeving moeten creëren, waarin we weer meer naar elkaar omkijken, aandacht voor elkaar hebben en elkaar meer helpen waar mogelijk. De overheid doet een stapje terug, professionele zorg wordt pas ingezet als het echt niet meer anders kan. Dit doet een groot beroep op mantelzorgers en vrijwilligers.

Doelstelling

Met de Dorpstafel willen we stimuleren dat mensen uit de directe woonomgeving elkaar bijstaan. We willen vragers en aanbieders met elkaar in contact brengen. Het is tegenwoordig niet meer vanzelfsprekend om elkaar in de buurt te helpen. Veel mensen werken en zijn drukbezet. Het valt niet mee om elkaar goed in het oog te houden. Het uitgangspunt is participatie: erbij horen en meedoen! Dit schept ook kansen voor kwetsbare burgers.

Invulling

De hulp kan van allerlei aard zijn. Praktische diensten zoals de hond uitlaten, een boodschap doen of computerhulp bieden, maar ook sociale activiteiten zoals samen wandelen of naar de stad gaan. Met de Dorpstafel willen we de mensen dichterbij elkaar brengen. Het uitgangspunt is dat hulpvrager en hulpbieder samen onderlinge afspraken kunnen maken als de match gemaakt is. Er hoeft geen tegenprestatie geleverd te worden. We willen wel stimuleren en uitdragen dat iedereen een talent heeft en dus ook iets te bieden heeft.

We hebben in de aanloop naar de Dorpstafel veel rondgekeken en veel overgenomen van andere vergelijkbare initiatieven. We ontdekten dat overal de combinatie van ontmoeten en een website elkaar versterkt. De Dorpstafel bestaat uit een fysieke ontmoetingstafel en een website. De website fungeert als een soort marktplaats van diensten op dorpsniveau. Bij de Dorpstafel staat de koffie klaar en ook hier kunnen mensen hun verhaal kwijt en kunnen ze een dienst vragen en /of aanbieden. De gastheer/-vrouw houdt in de gaten of er een match gemaakt wordt tussen een vraag en een aanbod en kan eventueel bemiddelen.

Het uitgangspunt is en blijft “met elkaar, voor mekaar”. Er zijn “consumerende” deelnemers en “producerende” vrijwilligers. Ook voor deze vrijwilligers voorziet het doen van een activiteit aan een bepaalde behoefte en iemand kan tegelijk een hulpvrager en een hulpbieder zijn. Van te voren sluiten we geen doelgroepen uit: waar in de praktijk blijkt dat situaties niet door burgers zelf opgelost kunnen worden, zal doorverwijzing naar maatschappelijke organisaties plaats vinden. De ervaring zal leren wat we voor en met elkaar kunnen betekenen. In toenemende mate zullen burgers ook zelf een signalerende functie gaan vervullen en zal zo de functie van de Dorpstafel versterkt worden.

Doelgroep

De Dorpstafel richt zich op alle inwoners van Berlicum en Middelrode. Er wordt geen onderscheid gemaakt in leeftijd, hulpvraag of beperking.

Voorzien in een behoefte

De Dorpstafel springt in de ruimte die is ontstaan door veranderingen in de zorg. Het wordt voor zowel burgers als instanties lastiger om het overzicht te bewaren en de juiste vragen op de juiste plaats te doen belanden. Hierdoor dreigen sommige burgers tussen wal en schip te belanden. De Dorpstafel beoogt niet andere maatschappelijke organisaties te vervangen, maar wil een aanvulling hierop zijn door zich open te stellen voor alle doelgroepen en hulpvragenden en deze te begeleiden bij het zoeken naar de juiste plaats voor hun hulpvraag indien deze niet binnen het kader van de Dorpstafel past.

Tegelijk blijkt meer en meer dat de behoefte om hulp te bieden groot is, maar dat men als hulpbiedende burger lastig weet waar te beginnen. Door de behoefte aan flexibiliteit in combinatie met werk en/of gezin groeit de behoefte om elkaar incidenteel de helpende hand toe te steken in plaats van de verplichting van vrijwilligerswerk aan te gaan. Waar vrijwilligersorganisaties van hun vrijwilligers vragen om voor meerdere uren per week voor langere tijd een taak op zich te nemen, vraagt de Dorpstafel in eerste instantie om elkaar te ontmoeten en van daar uit vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Dit is laagdrempeliger en flexibeler en nodigt daardoor meer uit tot informeel contact tussen burgers.

Van de Dorpstafel verwachten we vooral een grote maatschappelijke opbrengst en daarnaast ook financiële nevenopbrengst doordat voorkomen kan worden dat mensen een beroep moeten doen op professionele ondersteuning.

Maatschappelijke meerwaarde

De Dorpstafel is een burgerinitiatief wat gelooft in 'burgerkracht' en ziet de meerwaarde in een goede samenwerking met maatschappelijke organisaties en huisartsen. Vanuit deze organisaties kunnen mensen de weg gewezen worden naar de Dorpstafel. Bij de Dorpstafel kunnen mensen zo nodig doorverwezen worden naar de juiste instantie.

Omdat de Dorpstafel een laagdrempelig initiatief is dat ook buiten Berlicum en Middelrode aanspreekt is in het verlengde van dit document een plan van aanpak gemaakt voor het ontwikkelen van een digitale Dorpstafel (website) voor alle kernen van Sint-Michielsgestel. Hierin wordt ook aandacht besteed aan eventuele Dorpstafels in de andere kernen van Sint-Michielsgestel.

1. Wat is er nodig voor het slagen van de Dorpstafel

De Dorpstafel wordt het hart van ontmoeten en aandacht voor elkaar en richt zich op alle burgers van Berlicum/Middelrode. De dorpstafel moet laagdrempelig zijn, heeft daarom zijn basis in de Durpsherd, mensen lopen er gemakkelijk binnen. Minimaal 2 dagdelen per week is de Dorpstafel bemand. De gastvrouw/gastheer zit met de koffie klaar aan een ruime tafel, dorpsbewoners schuiven aan: voor koffie en een praatje, als ze een vraag hebben en/of als ze iets willen betekenen voor de ander. De gastvrouw/gastheer kan goed luisteren en heeft ook een signalerende functie. Zij/hij ziet de vraag achter de vraag en zoekt samen met de dorpsgenoot naar de oplossing. Vraag en aanbod komt zo bij elkaar en wordt verzameld via een speciale website. De gastheer/gastvrouw heeft een rol in de matching en weet waar nodig ook te verwijzen naar de juiste maatschappelijke organisatie.

2.1 Waaraan moet de fysieke Dorpstafel voldoen om deze tot een succes te maken?

Bemensing

De dorpstafel wordt bemand door in ieder geval 2 vrijwilligers, die vaardig zijn in het aanspreken, uitnodigen en het voeren van gesprekken en/of op weg helpen van mensen die daar behoefte aan hebben. Een plan voor de bemensing van de Dorpstafel is in de maak.

Gastvrijheid

Aanwezigheid van voldoende koffie en thee, evt. melk en suiker, theekopjes, koffiekopjes. Vanwege het gastvrije karakter van de Dorpstafel dient deze drank tegen geringe kosten beschikbaar te zijn. Dit wordt mogelijk door:

- afspraken met Den Durpsherd hierover
- “fooiënpot” voor vrijwillige bijdrage door inwoners die ons willen steunen.

Er worden ongeveer 10 mensen verwacht per moment en er dienen altijd plekken open te blijven om aan te schuiven, daarom zijn 10-12 stoelen en een lange tafel wenselijk.

Hulpmiddelen

De Dorpstafel heeft zowel een fysiek als een online domein die elkaar aanvullen. Daarom is het noodzakelijk dat er beschikking is over minimaal 1 laptop of tablet met toegang tot internet via Wifi. Daarnaast is er bij de vrijwilligers van de Dorpstafel een sociale kaart aanwezig om inwoners met eventuele hulpvragen waar de Dorpstafel niet in kan voorzien, verder te helpen en in contact te komen met hierop toegeruste instanties.

Tijdstip en plaats

De dorpstafel is er op een tijd waarop veel mensen passeren, waaronder diverse doelgroepen (ouderen, werkenden, jongeren etc.) zodat er diverse groepen kunnen aanschuiven. Er wordt gestart met 2 ochtenden per week op maandag en woensdag. Om voor inwoners voorspelbare aanschuifmomenten te creëren, is het belangrijk dat de Dorpstafel aanwezig is op vaste tijdstippen. Na enige tijd wordt geëvalueerd hoe de toeloop zich heeft ontwikkeld en worden eventueel de momenten aangepast of uitgebreid. Voor het

vrijblijvende en toegankelijke karakter van de Dorpstafel is het wenselijk dat deze gesitueerd is op een plek waar:

- a. de Dorpstafel duidelijk zichtbaar is voor inwoners
- b. de Dorpstafel uitnodigt tot aanschuiven
- c. de Dorpstafel niet conflicteert met andere activiteiten die plaatsvinden in Den Durpsherd, maar deze een aanvulling zijn op elkaar.

Om dit tot een succes te maken verwelkomt de Dorpstafel de professionele feedback van Den Durpsherd, met name op het terrein van tijd en plaats van de tafel.

2.2 Netwerk

De Dorpstafel is en wil geen extra 'instituut' zijn in het hele veld van hulpverlening. De Dorpstafel is in eerste instantie de ontmoetingsplaats van inwoners die een hulpvraag of –aanbod hebben voor mekaar. De Dorpstafel is bij uitstek ook geschikt om een spil te zijn in het netwerk van vraag en aanbod vanuit reeds bestaande instellingen. Iedere zorgverlener zal op de hoogte moeten zijn van De Dorpstafel zodat vragen die daar niet horen wellicht door inwoners voor mekaar kunnen worden ingevuld.

Als initiatief van MevM (met elkaar voor mekaar) wil het samen op trekken met initiatieven van MevM in andere kernen zoals Leefbaarheidsgroep Gemonde en Wijkplein Gestel (Partis). Concreet gaat De Dorpstafel Berlicum samenwerken met SWO Berlicum, Partis, Cello en Den Durpsherd. Samen met Partis wordt voor alle dorpen in St. Michielsgestel een website ontwikkeld om vragen voor diensten te matchen met het aanbieden van diensten. De rolverdeling hierin is cruciaal: Partis is projectleider en zorgt voor realisatie. De inwoners zijn leidend in functionaliteit en de manier van gebruiken. Partis faciliteert de inwoners, betrokken bij De Dorpstafel, in de totstandkoming van de website.

Een belangrijke partij om mee af te stemmen is het wijkteam. Ingesteld door de gemeente kunnen zij verwijzen naar de Dorpstafel maar de Dorpstafel kan natuurlijk vragen die 'burenhulp' overstijgen onderbrengen bij het wijkteam. Andere belangrijke partijen om mee samen te werken en af te stemmen zijn de huisartsen en de woningcorporaties.

2.4 Financiering

Een belangrijke financieringsstroom is 'levering' in natura. Den Durpsherd creëert ruimte en faciliteert kunnen koffie. SWO, Cello en Partis zorgen o.a. voor kennis en praktische ondersteuning.

De verwachting is dat De Dorpstafel de volgende bijdrage levert aan:

- Den Durpsherd
  - aanloop van gasten die kennismaken met Den Durpsherd
  - uitstraling van Den Durpsherd als plek waar het gebeurt in het dorp

Opbrengsten voor:

Gemeente

- lage drempel voor mensen die ook niet direct een beroep doen op bijvoorbeeld het sociale wijkteam
- verwijzingsmogelijkheid voor alle professionals, inclusief de gemeente wanneer de vraag 'nuldlijn'-niveau is
- meer inhoud aan dorpshuizen
- onafhankelijke ondersteuning van inwoners bij eventuele zorgvragen aan de gemeente met een signalerende functie als meer professionele ondersteuning nodig is
- invulling gemeentebeleid: Inwoners gaan met elkaar en voor mekaar aan de slag.

Zorgverzekeraars

- vermindering van zorgkosten

Zorg- en Welzijnsinstellingen

- verbinding van burgers
- afname vraag van burgers

Overzicht overige investeringen en jaarlijkse kosten :

Investeringskosten

Omschrijving	Bedrag
24/7 digitale Dorpstafel (vraag-aanbod-website)	€ 17.500,00 *
tijdelijke aanpassing MevM-site	€ 1.000,00
PR-campagne	
drukwerk flyer / poster	€ 350,00
verspreiding flyer	€ 150,00
advertenties	€ 1.200,00
introductiehappening	€ 200,00
onkosten vrijwilligers / bezoekers	€ 200,00
Totaal	€ 20.600,00

*digitale Dorpstafel voor alle kernen ism Partis

Jaarlijkse kosten

Omschrijving	Bedrag
onderhoud website	€ 2.000,00 *
PR	€ 2.500,00
onkosten vrijwilligers / bezoekers	€ 200,00
Totaal	€ 4.700,00

*digitale Dorpstafel voor alle kernen ism Partis

2.5 Communicatie

Om de inwoners van Berlicum bekend te maken met de Dorpstafel is een communicatieplan ontwikkeld. Dit communicatieplan richt zich op de volgende doelgroepen:

De gasten van de Dorpstafel

Met een gericht PR-plan willen we de bedoeling en het bestaan van de Dorpstafel bekend maken bij alle burgers van Berlicum. Omdat de Dorpstafel zich richt op alle burgers, ongeacht leeftijd, beperking, vraag stemmen we onze communicatiemiddelen en -kanalen op deze brede doelgroep om deze bereiken en bereikt te worden. Daartoe zetten we social media, persberichten, lokale omroep, posters en flyers in.

De verwijzers van de Dorpstafel

Om te zorgen dat burgers de weg naar de Dorpstafel weten te vinden voordat ze een beroep doen op professionele ondersteuning is het belangrijk dat maatschappelijke organisaties op de hoogte zijn van het bestaan van de Dorpstafel. Zodat zij bij hulpvragen die geen professionele ondersteuning vragen de vrager kunnen verwijzen naar de laagdrempelige Dorpstafel. Met mailings en flyers maken we de Dorpstafel bekend bij deze organisaties.

De gastheren en gastvrouwen van de Dorpstafel.

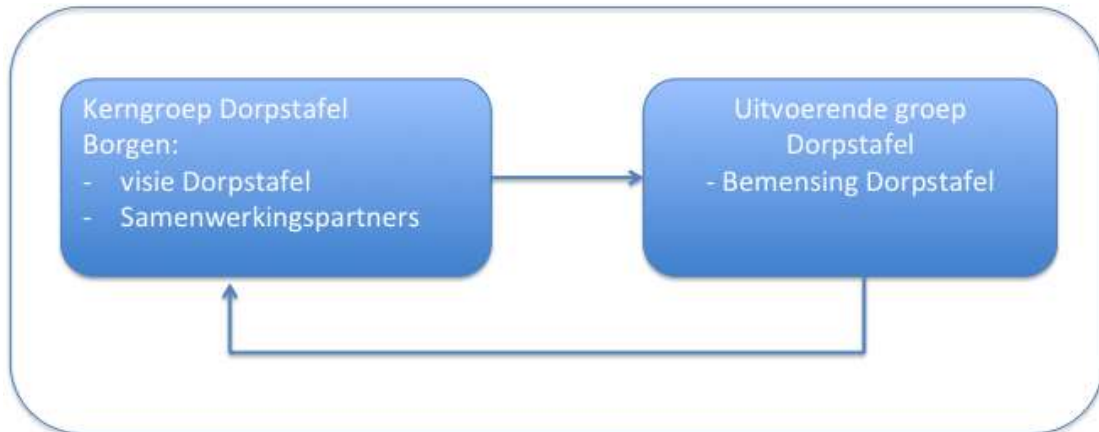
De gastheren en gastvrouwen van de Dorpstafel zijn goed geïnformeerd over de sociale kaart van de gemeente Sint-Michielsgestel. Zij beschikken over een overzicht van de sociale kaart, instructiewijzer en contactadressen voor ondersteuning van de Dorpstafel.

De ondersteuners van de Dorpstafel

De Dorpstafel is in de eerste plaats een initiatief en activiteit van burgers. Het initiatief vraagt zowel inhoudelijke als financiële ondersteuning. Het projectplan, met waar nodig aangevuld met een presentatie, is het communicatiemiddel om ondersteunende partijen te informeren.

2.6 Organisatievorm

De Dorpstafel is een initiatief van een aantal mensen die invulling willen geven aan. Na het opstarten zien zij het als hun voornaamste taak het faciliteren van de uitvoering en het netwerk.

De kerngroep bestaat uit de initiatiefnemers. Zij bewaakt de 'bedoeling' van de Dorpstafel en voelt zich verantwoordelijk voor de contacten en contracten met uitvoerende vrijwilligers, samenwerkingspartners en de gemeente, financiering, het beheer van de website en publiciteit. De bemanning en 'uitvoering' van de Dorpstafel wordt gedaan door vrijwilligers die direct contact hebben met de vraagstellers. De kerngroep en de uitvoerende groep hebben regelmatig contact met elkaar op een manier die bij de Dorpstafel past: Met elkaar voor mekaar.

2. Maatschappelijke relevantie

De Dorpstafel past in de maatschappelijke ontwikkelingen en overheidsbeleid en levert een actieve bijdrage aan de invulling van deze ontwikkelingen en beleid. Al sinds 2007 komen steeds meer verantwoordelijkheden voor hulp en ondersteuning dichterbij de inwoners te liggen. Dit komt niet alleen terug in de WMO, maar ook bij de ontwikkelingen rondom werk, inkomen en wonen.

In de huidige geldende wet WMO van 9 juli 2014 staat onder andere:

Artikel 2.1.2, Lid 2.

- d: te voorkomen dat ingezetenen op maatschappelijke ondersteuning aangewezen zullen zijn;
- e. algemene voorzieningen te bieden aan ingezetenen die maatschappelijke ondersteuning behoeven;
- f. maatwerkvoorzieningen te bieden ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie aan ingezetenen van de gemeente die daartoe op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit hun sociale netwerk niet of onvoldoende in staat zijn;

Deze bepalingen worden doorgetrokken in het lokale beleidsplan van de gemeente Sint Michielsgestel:

Beleidsplan Wmo 2015-2016 gemeente Sint Michielsgestel:

Ambitie en visie

Het is onze ambitie dat alle burgers naar vermogen meedoen aan de samenleving. Onze visie daarbij is dat burgers (met en zonder beperkingen) zoveel mogelijk handelen vanuit eigen kracht en verantwoordelijkheid. Ze behouden zo lang mogelijk zelf de regie op het vinden van oplossingen voor problemen die het meedoen in de weg staan. Ze hebben niet alleen een verantwoordelijkheid naar zichzelf, maar ook naar anderen. Wanneer burgers niet op eigen kracht kunnen meedoen, moeten zij kunnen rekenen op een (professioneel) vangnet met algemene en collectieve voorzieningen in de sociale omgeving en basishulp en, indien noodzakelijk, gespecialiseerde hulp. De hulp is effectief en efficiënt, opschalen zodra dit noodzakelijk is en afschalen zodra dit kan, vindt zoveel mogelijk in de eigen omgeving plaats en is innovatief.

Hierin zien we het streven van de gemeente Sint Michielsgestel om heel dicht bij de burger kansen te creëren en om meer in te zetten op vraagsturing vanuit de burger in plaats van aanbodsturing. De overgang van aanbodsturing naar vraagsturing vergt een omslag bij burgers en de gemeente. Aan de gemeentelijke kant in de manier van kaders ontwikkelen en het luisteren naar de burger. Aan de kant van de burger dat vraagsturing uit de mensen zelf moet komen.

De Dorpstafel past in deze verandering. Als iemand een vraag heeft, helpt de Dorpstafel bij het vinden van de oplossing op zijn vraag en uitzetten van de vraag. De ideeën om de Dorpstafel te organiseren zoals de werkgroep voor ogen heeft worden letterlijk gesteund vanuit het beleid van de gemeente:

Beleidsplan Wmo 2015-2016:

We willen bereiken dat burgers verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en voor hun omgeving, dat zij daartoe initiatieven ondernemen. Daarnaast willen wij bereiken dat algemene voorzieningen voor iedereen ook echt toegankelijk zijn, zowel fysiek als sociaal. Onze rol met betrekking tot de sociale omgeving is beperkt, ook omdat wij niet overal verantwoordelijk voor willen en kunnen zijn.....

Beleidsplan Wmo 2015-2016:

In onze gemeente ontstaan nu nieuwe gemeenschappen van burgers die samen een maatschappelijke opgave willen oppakken.....
Per initiatief wordt de rol anders ingevuld, aansluitend op de vraag van de burgers. Soms is ook geen rol van de gemeenten nodig of zijn de gemeenten alleen nodig als vraagbaak, wegwijzer of ondersteuner/gesprekspartner. Het doel is altijd verzelfstandiging van de activiteit. Het accent wordt steeds meer verlegd naar de inzet van de burgers.

De Dorpstafel geeft dus voor een deel een antwoord op het beleid van de overheid om de professionele zorg terug te dringen en het weer met elkaar op te lossen. De Dorpstafel kan een oplossing zijn voor overbelaste mantelzorgers en biedt kansen aan mensen die hun steentje bij willen dragen maar zich niet structureel vast willen leggen. De Dorpstafel geeft kwetsbare inwoners kansen om mee te doen; iedereen heeft talent en kan zijn bijdrage leveren.